

3. Оршанський Л. В. Художньо-трудова підготовка майбутніх учителів трудового навчання : монографія. Дрогобич : Швидко Друк, 2008. 278 с. / Orshanskyi L. V. (*Khudozhno-trudova pidhotovka maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannia (Artistic-Labor Training of Future Teachers of Labor Education)*). Drohobych: Quick print, 2008. 278 p. [in Ukrainian].

4. Січинський В. Чужинці про Україну [Електронний ресурс]. Прага: Культурно-наукове видавництво УНО, 1942. 255 с. Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Sichynskiy_Volodymyr/Chuzhyntsi_pro_Ukrainu_vyd_1991/ Sichynskiy V. Chuzhyntsi pro Ukrainu [Elektronnyi resurs] (*Foreigners about Ukraine*). Praha: Kulturno-naukove vydavnytstvo UNO, 1942. 255 s. Rezhym dostupu: http://chtyvo.org.ua/authors/Sichynskiy_Volodymyr/Chuzhyntsi_pro_Ukrainu_vyd_1991/ [in Ukrainian].

5. Эрн В.Ф. Борьба за Логос. Опыты философские и критические. Мн.: Харвест; М.: АСТ, 2000. 103 с. / Ern V. F. Borba za Logos. Opyty filosofskiye i kriticheskiye. (*Struggle for Logos*). Mn.: Kharvest; M.: AST, 2000. 103 s. [in Russian].

6. Юнг К.Г. Архетипы и коллективное несвідоме. Львів: Астролябія, 2013. 585 с. / Yunh K. H. Arkhetypy i kolektyvne nesvidome (*Archetypes and Collective Unconscious*). Lviv: Astroliabiia, 2013. 585 s. [in Ukrainian].

7. Юсов Б. П. Взаимодействие и интеграция искусств в полихудожественном развитии школьников / Б. П. Юсов; под ред. Шевченко Г. Г. Луганск, 1990. 180 с. / Yusov B. P. Vzaymodeistvye y yntehratsiya yskusstv v polykhudozhestvennom razvytyu shkolnykov (*Interaction and Integration of Arts in Polygamous Development of Schoolchildren*). Lugansk, 1990. 180 p. [in Russian].

Дата надходження статті: «05» жовтня 2017 р.

Стаття прийнята до друку: «30» жовтня 2017 р.

Рецензенти:

Поліщук О. – доктор філософських наук, доцент
Шоробура І. – доктор педагогічних наук, професор

Бучківська Галина – доцент кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та трудового навчання Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: buchkivska1810@gmail.com

Buchkivska Galyna – assistant professor of the department of decorative-applied arts and labour training of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, candidate of pedagogical sciences, associate professor, e-mail: buchkivska1810@gmail.com

Цитуйте цю статтю як:

Cite this article as:

Бучківська Г. Професійне становлення майбутнього вчителя початкових класів засобами народного декоративно-ужиткового мистецтва. *Педагогічний дискурс*. 2017. Вип. 23. С. 23–28.

Buchkivska G. Professional Formation of the Future Primary School Teacher by Means of Folk Decorative-Applied Arts. *Pedagogical Discourse*. 2017. Issue 23. pp. 23–28.

УДК 373. 31. 034/. 036

ВАЛЕНТИН ВОВК,

кандидат психологічних наук, доцент

(Україна, Хмельницький, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія)

VALENTYN VOVK,

candidate of psychological sciences, associate professor

(Ukraine, Khmelnytskyi, Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy)

orcid.org0000-0002-7236-1484

МАРИНА ЯРОВА,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Україна, Хмельницький, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія)

MARYNA YAROVA,

candidate of pedagogical sciences, associate professor

(Ukraine, Khmelnytskyi, Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy)

orcid.org0000-0002-4922-9485

Музично-естетичне виховання учнів початкових класів

Music-Aesthetic Education of Primary School Pupils

У статті звертається увага на те, що в Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) зазначається, що одним із шляхів реформування змісту гуманітарної освіти є забезпечення естетичного розвитку особистості, оволодіння цінностями різних галузей мистецтва. Визначено, що музика має найбільший емоційний вплив на людину і є одним із найважливіших засобів формування естетичних почуттів, смаків і ідеалів особистості.

Зазначено, що музичне виховання є однією із складових естетичного виховання, що відіграє особливу роль у всебічному розвитку особистості, унікальний засіб формування єдності емоційної й інтелектуальної сфер особистості, й на цій основі – світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, а також й на загальному духовному розвитку особистості, розкриваючи в процесі активних занять музикою такі здібності, як образна уява, пам'ять, творче мислення, фантазія тощо. Музично-естетичне виховання учнів початкових класів можна визначити як формування їх естетичного ставлення до дійсності, зміст якого поєднуючи в собі загальнолюдські, епохальні, регіональні, національні, професійні та індивідуальні риси, несе історично певний рівень людяності. Шляхи збагачення духовно-творчого потенціалу дітей різноманітні, але музично-естетичне виховання в цьому процесі є головним. Воно виступає підсумковим, завершальним елементом системи загального виховання.

Ключові слова: музика, учні молодшого шкільного віку, музично-естетичне виховання, естетичні почуття.

The article draws attention to the fact that in the State National Program «Education» (Ukraine of the XXI Century) it is stated that one of the ways of reforming the content of humanitarian education is to ensure the aesthetic development of the personality, the acquisition of the values of various branches of art. Besides, the state standard of primary general education determines, as one of the primary tasks, the rise of priority of primary education and upbringing, the formation of the attitude to the junior school age as a responsible stage of the child's life. It is in the younger school age that the development, formation and growth of aesthetic feelings, cognitive abilities, artistic interests, fantasy, and mastery of practical skills are the most intense. The State standard of primary general education includes the educational branch «Art», the purpose of which is the development of personal-value attitude to art, the ability to perceive, understand and create artistic images, artistic-creative self realization and spiritual self improvement.

The music-aesthetic education of primary school pupils can be defined as the formation of their aesthetic attitude to the reality, the content of which, combining common to mankind, epochal, regional, national, professional and individual traits, carries historically certain level of humanity. The ways of enriching the spiritual-creative potential of children are diverse, but the music-aesthetic education in this process is the main thing. It serves as the final, concluding element of the system of general education.

Mass music education forms artistic-figurative thinking, awakens and develops natural emotional sensitivity, personal-value attitude to art, ability to perceive, active versatility, understanding and creation of artistic images, needs for artistic-creative self realization and spiritual self perfection. Music has always been and remains one of the most powerful means of moral-aesthetic education, since the power of its influence on a person has been tested during the centuries.

Key words: music, pupils of the junior school age, musical-aesthetic education, aesthetic feelings.

Постановка проблеми в загальному вигляді... В сучасних умовах реформування освітньо-виховної системи молодших школярів значну увагу приділяють музично-естетичному вихованню, яке спрямоване на зростання духовного світу дитини, формування емоційної сфери, розвиток відчуття прекрасного, музичного смаку, творчості засобами багатогранної музичної діяльності. Музично-естетичне виховання впливає також на розвиток вокальних здібностей молодших школярів, творчої активності, мислення, уяви, пам'яті, на формування таких важливих людських якостей, як патріотизм, колективізм, що вкрай необхідно для відродження духовного потенціалу України. Здатність сприймати музику як естетичне явище визначає механізми її впливу на особистість. Естетичний критерій діяльності, що виробляється в процесі сприйняття мистецтва, за певних умов може трансформуватися в інші сфери соціальної й художньої практики людини, гармонізувати її життя, змінювати баланс духовних сил, привносити естетичні настанови у погляди на оточуючий світ, рятувати від обмеженості свідомості й стереотипів мислення.

Музика, будучи формою духовного освоєння дійсності, володіє найбільшою силою емоційного впливу на людину й тим самим є одним із найважливіших засобів формування морально-естетичних смаків, почуттів та ідеалів особистості. Музично-естетичне виховання надає можливості молодшим школярам виявити свої індивідуальні здібності за допомогою інтеграції сприйняття музичних творів, візуалізації, створення художніх образів та виявлення творчості у виконанні дитячого репертуару. Творчість у музичній діяльності спрямовує дітей на творче сприймання та виконання творів, виявлення своїх емоцій за допомогою різних музично-сміслових інтонацій і музично-виразних засобів, при цьому дитяча творчість має не самостійне художнє, а насамперед виховне значення. Музичне виховання – одна з складових естетичного виховання, що відіграє особливу роль у всебічному розвитку особистості, унікальний засіб формування єдності емоційної й інтелектуальної сфер особистості, й на цій основі – світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій. Завдяки специфічній інтонаційно-процесуальній природі музики як засобу естетичного впливу,

музичне виховання позначається не тільки на художній сфері, а й на загальному духовному розвитку особистості, розкриваючи в процесі активних занять музикою такі здібності, як образна уява, пам'ять, творче мислення, фантазія тощо.

Аналіз досліджень і публікацій... Проблема естетичного виховання має багатовікову історію. Вона привертала увагу майже всіх великих філософів, педагогів і психологів.

Так, В.О. Сухомлинський у праці «Павлівська середня школа» писав: «Ми з перших років шкільного виховання навчаємо дітей розуміти красу навколишнього світу, природи, суспільних відносин. ...Завдання школи полягає в тому, щоб почуття прекрасного, краса, створені за багатовікову історію, перетворилися на естетичну культуру особистості...»

У сучасній педагогіці існують різні визначення поняття «естетичне виховання», зокрема:

1) педагогічний процес взаємодії педагога та учнів, спрямований на формування естетичної культури та розвиток естетичного ставлення особистості до життя, набуття здатності до творчої діяльності за законами краси (О. Дубасенюк);

2) складова частина виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування здатності сприймати й перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини (М. Фіцула);

3) сукупність дій вихователя й вихованців у ході їхньої діяльності, які забезпечують формування естетичної культури особистості (А. Кузьмінський, В. Омеляненко) [6, с. 277]/

Психологічні основи естетичного виховання знаходимо в працях Б. Ананьєва, Л. Божович, Л.Виготського, Б. Теплова та ін.

Значний внесок у розробку теорії естетичного виховання зробили Л. Волович, Є. Квятковський, А. Макаренко, О. Семашко, В. Сухомлинський, В. Шестакова. Саме вони визначили основні поняття, на які потрібно спиратися при побудові системи естетичного виховання.

Проблема становлення та розвитку музично-естетичного виховання в Україні розроблялася Д. Ахшарумовим, А. Вахнянином, С. Людкевичем, В. Матюком, С. Миропольським, П. Сокальським та ін. Саме вони, усвідомлюючи важливість музичного мистецтва у вихованні підростаючого покоління, зробили вагомий внесок у розвиток теорії музичного виховання, яка ґрунтувалася на результатах глибокого вивчення історико-культурних надбань нашого народу, що забезпечувало виховання дітей та молоді на національному ґрунті [2].

В музично-естетичне виховання вкладається поняття здатності проникати в усі сфери життя, формувати естетичне ставлення до дійсності в цілому, а не тільки в мистецтві.

Підходи до тлумачення поняття «музично-естетичне виховання» досить розмаїті. Ось деякі з них:

– виховання здатності цілеспрямовано сприймати, відчувати й правильно розуміти й оцінювати красу в оточуючій дійсності – в природі, в суспільному житті, в праці, в явищах мистецтва;

– залучення до естетичних цінностей і перш за все до головної з них – краси у всіх її проявах. Так як краса як цінність найбільше пов'язується з мистецтвом, то художньо-естетичне виховання вміщує і залучення до мистецтва, розвиваючи емоційну сторону не тільки сприйняття мистецтва, але й психіки людини;

– формування певного естетичного ставлення людини до дійсності [там же].

Формулювання цілей статті... Мета статті полягає в розкритті сутності та значення музично-естетичного виховання учнів засобами музики в теорії й практиці початкових класів.

Виклад основного матеріалу... В Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) зазначається, що одним із шляхів реформування змісту гуманітарної освіти є забезпечення естетичного розвитку особистості, оволодіння цінностями різних галузей мистецтва. Підґрунтям для інтелектуальної, творчої активності є естетичне ставлення до дійсності й до мистецтва зокрема [5].

Державний стандарт початкової загальної освіти одним з першорядних завдань визначає піднесення пріоритету початкового навчання та виховання, формування ставлення до молодшого шкільного віку як до відповідального етапу життя дитини. Саме в молодшому шкільному віці найінтенсивніше відбувається становлення, формування й розвиток естетичних почуттів, когнітивних здібностей, художніх інтересів, фантазії, оволодіння практичними навичками. До складу Державного стандарту початкової загальної освіти входить освітня галузь «Мистецтво», метою якої є розвиток особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, здатність до сприймання, розуміння й створення художніх образів, художньо-творча самореалізація й духовне самовдосконалення.

Вважаємо, що особливе місце для вирішення цього завдання слід відвести формуванню музичної культури школярів де провідна роль належатиме музиці.

На думку психологів (Л. Божович, Л. Виготського, В. Вілюнас, О. Леонтєва, В. Петрушина, В. Ражнікова, С. Рубінштейна) і педагогів (О. Апраксина, А. Макаренка, В. Сухомлинського), музика серед інших видів мистецтва – єдиний вид мистецтва, який не тільки «творить» емоцію, а й

звертається до неї як до матеріалу. Тому музика розглядається як наймогутніший засіб музично-естетичного виховання, який надає естетичного забарвлення духовному життю учня, формуванню його особистісного потенціалу, розвитку його моральної свідомості та емоційно-почуттєвої сфери.

В цьому плані досить доречними є слова В.О. Сухомлинського, який писав: «Пізнання світу почуттів неможливе без розуміння й переживання музики, без глибокої духовної потреби слухати музику й діставати насолоду від неї. Без музики важко переконати людину, яка вступає в світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання, по суті є основою емоційної, естетичної, моральної культури».

На думку О. Рудницької, « саме музика, яку вирізняє процесуальність, відсутність будь-якої наочної конкретності, предметного зображення, хронології подій, якнайбільше вимагає від сприймаючого емоційної чутливості, фантазії, творчої ініціативи, асоціативного мислення, спостережливості, тобто тих якостей, що іноді бувають кориснішими для людини, ніж отримана нею сума знань». Скарбниця музичної культури містить безліч високохудожніх зразків музики для дітей. До дитячої тематики зверталися видатні композитори світу, масштабні особистості (Й. Бах і В. Моцарт, М. Глінка й М. Мусоргський, Е. Гріг і П. Чайковський, З. Кидай і Р. Шуман, Д. Шостакович і С. Прокоф'єв, В. Косенко, Д. Кабалевський і багато ін.), які вважали це своїм творчим і громадянським обов'язком .

Кожна дитина від природи неповторна унікальна індивідуальність. Якщо створити умови для її розвитку, в дитини неодмінно відкриваються задатки як основна умова розвитку здібностей, закладені в ній природою. Завданням вчителів музичного мистецтва є виявити їх та на цьому тлі та створити умови для повноцінного розвитку особистості, її здібностей. Дитяча музика існує як невід'ємна частина дитячої культури й професійної музичної творчості. В усі часи композитори приділяли їй особливу увагу. В процесі історичного розвитку музичної культури відокремилася особлива група композиторів – це композитори-педагоги, які займалися створенням спеціального дитячого педагогічного репертуару.

Музика, створена спеціально для дітей, існує паралельно з жанрами й формами «дорослої» музики. З давньої давнини сформувалися жанри дитячого фольклору, який є цінною частиною усної народної творчості й супроводжує дитину від колиски до юності. Коло творів, що охоплюється цим поняттям, надзвичайно різноманітне – за призначенням, тематикою, формою, способом та часом виникнення, вони дійшли до нас із глибини віків: це колядки й щедрівки, веснянки й купальські пісні, ігрові дитячі пісні, заклички та примовки.

Уроки музики призначені формувати духовну культуру особистості в тісному зв'язку з культурою народу. Однією з актуальних проблем є використання засобів музичного фольклору. Без знань певних традицій, спадщини, що склалися історично (співацької, танцювальної, інструментальної культури України) не виховати всебічно розвинену творчу особистість, яка має стати знавцем, творцем, виконавцем чи шанувальником загальнонаціональних і регіональних музичних традицій [4].

З першого класу діти прилучаються до активного музичення. І перше питання, на яке вони дають відповідь просте: «Яким був перший ритмічний інструмент первісної людини?» Так, це долоні. Діти з задоволенням сприймають це всім відоме «відкриття» й виконують низку нескладних ритмічних вправ. Наприклад, виконати музичне вітання:

1-й варіант – Учитель співає – учні співають.

2-й варіант – Плескає в долоні – учні плескають в долоні.

3-й варіант – Учитель співає, дзвонить – учні плескають, співають: «Дзво- ник кли-че дзень, дзи-лень! Дзво-ник кли-че дзинь, дзи-линь!»

1-й варіант – Учитель співає – учні плескають в долоні.

2-й варіант – Учитель співає – учні співають.

3-й варіант – Учитель дзвонить – учні співають: «Всіх ві-таю, до-брий день! До-брий день!»

За бажанням учителя варіантів може бути велика кількість.

Метою роботи вчителя музики є не тільки виховання любові до народної творчості, а й збагачення знань учнів про українські народні інструменти, їх роль у розвитку української музики та культури, розвитку навичок гри на шумових та елементарних музичних інструментах.

Уже в початкових класах діти дізнаються про існування ансамблю «троїста музика», що в Україні виконує танцювальну музику. В першому класі, крім українського народного танцю «Гопак», діти знайомляться з такими танцями, як «Аркан», «Козачок», у другому класі дізнаються про український народний танок «Метелиця», слухають їх у виконанні українських народних інструментів, «троїстої музики», визначають які музичні інструменти звучать.

Кращому засвоєнню матеріалу щодо музичних інструментів сприяє знайомство з родинним деревом українських народних інструментів, з яким діти працюють на протязі навчання в початковій школі.

О.Я. Ростовський пропонує вчителю необхідні допоміжні матеріали, які сприяють більш повному розкриттю здібностей дітей, їх творчої уяви при сприйманні музики. Наприклад, «Троїсті музики» найпоширеніший у минулому в Україні тип народного інструментального ансамблю. Створення троїстої музики – основа розвитку народної інструментальної творчості. Східні слов'яни (українці, білоруси, росіяни), користувалися бубнами, тарілками, рогами, трубами, гусями, сопелями, гудками тощо.

Н. Ветлугіна наголошувала на тому, що формування естетичного ставлення до музики є конче важливим для розвитку особистості учня: «Якщо в дитини розвинуте зацікавлене й захоплене ставлення, якщо вона захоплюється прекрасним, добрим, відображеним у музиці, то таким чином вирішується головне завдання морально-естетичного виховання й успішно формуються різні музичні навички» [3]. Значним внеском у розвиток теорії музичного виховання стала система, розроблена Д. Кабалевським, який вважав, що основу музичного виховання складає активне сприйняття музики, завдяки якому активізується внутрішній духовний світ учнів, їхні почуття й думки.

Видатний психолог В. Бехтерев вважав, що розвиток особистості безмірно залежить від планування музичного виховання, адже правильно організоване музичне виховання з раннього дитинства дозволяє дітям розвивати почуття, збагачувати інтелект [1]. Виходячи з того, що музика охоплює такі сфери психіки людини як сенсорика, моторика, емоції тощо, її вплив на психічний розвиток людини в цілому дуже суттєвий. Тому, залучення молодших школярів до музичних творів – це один із засобів розвитку мотиваційно-естетичних почуттів дитини як важливої умови для її гармонійного розвитку.

Висновки... 1. Музично-естетичне виховання учнів початкових класів можна визначити як формування їх естетичного ставлення до дійсності, зміст якого поєднуючи в собі загальнолюдські, епохальні, регіональні, національні, професійні та індивідуальні риси, несе історично певний рівень людяності. Шляхи збагачення духовно-творчого потенціалу дітей різноманітні, але музично-естетичне виховання в цьому процесі є головним. Воно виступає підсумковим, завершальним елементом системи загального виховання.

2. Масове музичне виховання формує художньо-образне мислення, пробуджує й розвиває природну емоційну чутливість, особистісно-ціннісне ставлення до мистецтва, здатність до сприймання, активної різнобічної діяльності, розуміння й створення художніх образів, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні. Музика завжди була і є одним із найпотужніших засобів морально-естетичного виховання, оскільки сила її впливу на людину випробувана століттями.

До перспективних напрямів досліджень у даній сфері... Шляхи збагачення духовно-творчого потенціалу дітей різноманітні, але музично-естетичне виховання в цьому процесі є головним. Воно виступає підсумковим, завершальним елементом системи загального виховання. Проаналізована проблема музично-естетичне виховання учнів початкових класів потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел і літератури/References:

1. Бехтерев В. М. Значение музыки в эстетическом воспитании ребенка с первых дней его детства. *Вестник воспитания*. 1915. № 6. С. 47 – 57. / Bexterev V. M. Znachenie muzyki v esteticheskom vospitanii rebenka s pervykh dnei ego detstva (*The Meaning of Music in Aesthetic Education of a Child since the First Days of the Childhood*), *Vestnik vospitaniya*. 1915. № 6. pp. 47–57. [in Russian].
2. Богданович В. В. Музично-естетичне виховання учнів. початкової школи в Україні (XX – початок XXI ст.) / [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=2639. / Boghdanovych V. V. Muzychno-estetychne vykhovannja uchniv pochatkovoї shkoly v Ukraini (XX – pochatok XXI st.) (*Music-Aesthetic Education of Pupils of Primary School in Ukraine (XX – Beginning of the XXI Century)*), URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=2639. [in Ukrainian].
3. Ветлугина Н. А. Воспитание эстетического отношения ребенка к окружающему: основы дошкольной педагогики ; под ред. А. В. Запорожца, Т. А. Марковой. М. : Педагогика, 1990. 200 с. / Vetlugina N. A. Vospitanie esteticheskogo otnosheniya rebenka k okruzhayushhemu: osnovy doshkolnoi pedagogiki (*Teaching Aesthetic Attitude of a Child to the Environment: Bases of Pre-School Pedagogy*), Moscow: Pedagogika, 1990. 200 p. [in Russian].
4. Владимірова А. Активізація пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках музики / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx>. / Vladymyrova A. Aktivizaciia piznavalnoi diialnosti molodshykh shkoliariv na urokakh muzyky (*Activation of Cognitive Activity of Primary Pupils at Music Lessons*), URL: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx>. [in Ukrainian].
5. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). К. : Наука, 1994. 20 с. / Derzhavna nacionalna prohrama «Osvita» («Ukraina XXI stolittia») (State National Program «Education» («Ukraine of the XXI Century»)), Kyiv: Nauka, 1994. 20 p. [in Ukrainian].
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. К. : Знання-Прес, 2003. 418 с. / Kuzminskyi A. I. Pedagogika : pidruchnyk (*Pedagogy: Textbook*), Kyiv: Znannia-Pris, 2003. 418 p.

Дата надходження статті: «05» вересня 2017 р.

Стаття прийнята до друку: «25» вересня 2017 р.

Рецензенти:

Галус О. – доктор педагогічних наук, професор
Зданевич Л. – доктор педагогічних наук, професор

Вовк Валентин – завідувач кафедри психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат психологічних наук, доцент, e-mail: vovk551957@mail.ru

Vovk Valentyn – head of the department of psychology of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, candidate of psychological sciences, associate professor, e-mail: vovk551957@mail.ru

Ярова Марина – доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: ankromansia@mail.ru

Yarova Maryna – assistant professor of the department of theory and methods of music arts, of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, candidate of pedagogical sciences, associate professor, e-mail: ankromansia@mail.ru

Цитуйте цю статтю як:

Вовк В., Ярова М. Музично-естетичне виховання учнів початкових класів. *Педагогічний дискурс*. 2017. Вип. 23. С. 28–33.

Cite this article as:

Vovk V., Yarova M. Music-Aesthetic Education of Primary School Pupils. *Pedagogical Discourse*. 2017. Issue 23. pp. 28–33

УДК: 378: 06.044.5:338.48

ЯРОСЛАВ ВОВЧОК,

*кандидат педагогічних наук, доцент
(Україна, Івано-Франківськ, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»)*

YAROSLAV VOVCHOK,

*candidate of pedagogical sciences, associate professor
(Ukraine, Ivano-Frankivsk, SHEE «Vasyl Stefanyk National Precarpathian University»)*

orcid.org/0000-0001-8542-3026

**Ефективність професійної підготовки менеджерів
етнографічного туризму за умов експериментального навчання**

**Efficiency of Professional Training of
Ethnographic Tourism Managers under Experimental Learning Conditions**

У статті автором охарактеризовано методiku і подано результати експериментального дослідження, проведеного для перевірки ефективності розробленої моделі підготовки майбутніх фахівців – менеджерів етнографічного туризму. На формульованому етапі експерименту показано змістове наповнення процесів формування мотиваційно-ціннісного, когнітивного, комунікативного і професійно-орієнтованого компонентів у структурі розробленої моделі підготовки студентів до здійснення етнографічної туристичної діяльності. На професійно-діяльнісному етапі акцентовано увагу на практичних аспектах організації етнографічного туризму, проблемах, які можуть виникнути в майбутній професійній діяльності менеджерів туризму. Відтак використано такі методи і форми організації навчання: ділові ігри, проектні технології, професійні тренінги, а також проходження виробничої практики на туристичних підприємствах. Ділова гра є певною мірою імітацією професійної діяльності; у діловій грі відбувається діалог на професійному рівні, зіткнення різних думок і позицій, взаємна критика гіпотез і пропозицій, їх обґрунтування і зміцнення, що веде до виникнення нових знань та уявлень, допомагає набутти досвіду професійної діяльності. Автором було проведено аналіз можливості використання цього досвіду з метою його впровадження в систему професійної підготовки персоналу туристичної галузі України.

Ключові слова: *готовність студентів, ділова гра, етнографічний туризм, експериментування, формульовані етапи.*

Efficiency of professional training of future specialists in higher educational institutions is determined by the content of educational material, a set of appropriate methods and forms of organization of students' educational activities, the competence of teachers, cognitive activity of students and other factors. And it is